WYDARZENIA

Sesja Naukowa Katedry Geologii Klimatycznej Wydziału Geologii UW

W dniach 18–20 czerwca 2021 r. w Europejskim Centrum Edukacji Geologicznej (ECEG) w Chęcinach odbyła się pierwsza Sesja Naukowa powstałej w zeszłym roku Katedry Geologii Klimatycznej Wydziału Geologii Uniwersytetu Warszawskiego. Jej celem była prezentacja najnowszych wyników badań pracowników katedry. W spotkaniu uczestniczyli pracownicy katedry, doktoranci, studenci I i II stopnia oraz emerytowani profesorowie – prof. Krzysztof Grzybowski i prof. Leszek Lindner, a także gościnnie prof. Marek Zreda z University of Arizona w Tucson. W sumie było 16 uczestników i wygłoszono 13 referatów. Sesja odbyła się pod hasłem *Problemy czwartorzędu Gór Świętokrzyskich*. Spotkanie składało się z części referatowej oraz terenowej.

Uroczystego jej otwarcia dokonał dr hab. Jan Dzierżek, kierownik Katedry Geologii Klimatycznej UW. Najważniejszym akcentem pierwszej części sesji było wystąpienie prof. Leszka Lindnera, który omówił główne problemy badawcze w swojej 50-letniej działalności naukowej na terenie Gór Świętokrzyskich. Panie Profesorze, najlepsze gratulacje, słowa uznania oraz życzenia zdrowia i dalszych lat aktywności nie tylko od uczestników sesji! Dowodem owej niesłabnącej aktywności Profesora był kolejny referat, w którym Jan Dzierżek i Leszek Lindner przedstawili najnowsze wyniki badań nad plejstoceńskimi zlodowaceniami tej części Gór Świętokrzyskich. Następnie prof. Krzysztof Grzybowski odkrył niektóre ze swych wspomnień ze studenckich praktyk w Chęcinach i doświadczeń z niełatwej pracy wykładowcy uniwersyteckiego w Demokratycznej Republice Konga. Swego rodzaju klamrą pokoleniową i tematyczną tej części sesji była prezentacja Piotra Kurowskiego, który kilka dni wcześniej uzyskał tytuł inżyniera na Wydziale Geologii UW, poświęcona analizie morfometrycznej modelu rzeźby okolic Chęcin.

Po przerwie prof. Leszek Marks przedstawił niezwykle interesujące, nowe poglądy na temat wieku i zasięgu ostatnich plejstoceńskich transgresji lądolodu na obszar półkuli północnej. Następnie dr hab. Marcin Szymanek podzielił się informacjami na temat zaplanowanych na długie lata badań paleośrodowiskowych w stanowiskach archeologicznych w dolinie Jabron w SE Francji, we współpracy z naukowcami z CNRS (*Centre National de la Recherche Scientifique*).

Wymiana wrażeń i długa dyskusja po pierwszym dniu obrad odbyła się w nieco wygodniejszej i mniej zobowiązującej scenografii – wokół ogniska u ściany dawnego kamieniołomu na Rzepce.

Drugi dzień sesji (19 czerwca) zaczął się od wycieczki geologicznej przez Grzywy Korzeczkowskie, w trakcie której uczestnicy udali się do naturalnych odsłonięć lessów znajdujących się w obrębie tego pasma. Problematykę ich genezy i najnowsze dane o kierunkach transportu na podstawie analizy anizotropii podatności magnetycznej (AMS) przedstawił mgr Artur Teodorski. Następnym punktem wyprawy była kopalnia piasku w Mostach, gdzie dr hab. Jan Dzierżek zaprezentował interpretację środowiskową utworów fluwioperyglacjalnych i zboczowych zalegających w rejonie północnego stoku Grzyw Korzeczkowskich.

Po południu odbyła się kolejna część referatowa. Brawurowo rozpoczął prof. Marek Zreda, z tematem trochę nie z tego świata, ale bardzo adekwatnym do upalnej aury – *Woda we Wszechświecie*. Referat spotkał się z żywym zainteresowaniem słuchaczy. Następne wystąpienia dotyczyły najnowszych interpretacji paleośrodowiska plejstocenu Polski. Doktor hab. Barbara Woronko omówiła wyniki z ostatnich swoich publikacji, dotyczące zagadkowego zapisu zmian klimatu w MIS 3 w NE Polsce. Następnie dr Aleksandra Majecka zaprezentowała zmiany klimatu w okresie MIS6 i MIS5e w ważnym profilu osadów czwartorzędowych – Parchliny, odtworzone na podstawie szczegółowych badań palinologicznych. Dopełnieniem tematyki tej części sesji było pełne pasji wystąpienie studentki Uniwersytetu Szczecińskiego Julii Juskowiak (absolwentki I stopnia studiów na Wydziale Geologii UW) na temat możliwości wykorzystania okrzemek w nauce i gospodarce.

Po przerwie odbyła się ostatni tura wystąpień. Magister Artur Teodorski ze Szkoły Doktorskiej Nauk Ścisłych i Przyrodniczych UW przedstawił zalety analizy AMS w badaniach glin lodowcowych. Z kolei student Bogusz Kulus zaprezentował ciekawe i mało znane stanowiska cementacji węglanowej w rejonie Gdyni. Sesję zamknęła mgr Anna Mitura ze Szkoły Doktorskiej Nauk Ścisłych i Przyrodniczych UW wystąpieniem na temat wpływu osuwisk na przebieg działów wodnych w Karpatach. Ogrom przebadanych na modelu osuwisk (kilkadziesiąt tysięcy!) i przedstawione wstępne wyniki zrobiły na słuchaczach duże wrażenie. Po każdym z referatów miała miejsce merytoryczna dyskusja, w której udział wzięła większość uczestników spotkania.

W niedzielę (20 czerwca), przy upalnej pogodzie, odbyła się druga wycieczka geologiczna – przez antyklinę chęcińską do Pasma Zelejowej. Uczestnicy zapoznali się ze sposobem zachowania osadów czwartorzędowych okolic Chęcin i problematyką zasięgów zlodowaceń w tej części Gór Świętokrzyskich. Wycieczkę prowadzili Bogusz Kulus i Piotr Kurowski.

Osoby biorące udział w sesji nie kryły zadowolenia ze wspólnego, międzypokoleniowego spotkania, zwłaszcza po roku pandemicznego zawieszenia. W ich opinii pomysł na taką formę wymiany informacji naukowych i bliższe kontakty personalne okazał się trafiony i będzie realizowany w przyszłości.

Sesja była zorganizowana przez Katedrę Geologii Klimatycznej Wydziału Geologii Uniwersytetu Warszawskiego. Wycieczki terenowe prowadzili członkowie Klubu Aktywnego Czwartorzędowca *Gigant* na Wydziale Geologii. Organizatorzy dziękują kierownictwu: Europejskiego Centrum Edukacji Geologicznej w Chęcinach – za miłe przyjęcie i wsparcie przy organizacji sesji, oraz kopalni piasku w Mostach – za pozwolenie na wejście na teren piaskowni.

Bogusz Kulus, Jan Dzierżek
Uniwersytet Warszawski